

зовнішнього впливу тощо, але у всіх випадках проявляється певне співвідношення людини і явища, зумовлене включенням особистості у складну систему соціальних взаємодій, побудованих на правових стандартах поведінки особи.

Список використаних джерел

1. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підруч. Київ : Знання, 2005. 309 с.
2. Шемшученко Ю. С. Теоретические проблемы гармонизации законодательства Украины с европейским правом. *Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы* / Под общ. ред. Е. Б. Кубка, В. В. Цветкова. Киев : Юринком Интер, 2003. С. 35–40.
3. Актуальні проблеми теорії держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін. / За заг. ред. Є. О. Гіди. Київ : ФОП О.С. Ліпкан, 2010. 260 с.
4. Ромашкіна О. «Книга скарг та пропозицій» відійде у минуле. *Голос України*. Київ, 2019. № 47 (7053). 7 березня. С. 2.
5. Погорілко В., Малишко Л. Правова система – система законодавства суверенної України. *Право України*. Київ, 1993. № 9–10. С. 8–11.
6. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. Львів, 2008. 224 с.
7. Скакун О. Ф. Теория государства и права : учеб. Харьков, 2001. 656 с.
8. Оніщенко Н. М. Загальна характеристика правової системи як інтегруючої категорії правової науки. *Правова держава*. Київ, 2000. № 11. С. 62–64.
9. Загальна теорія держави і права : підруч. / За ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. 584 с.
10. Теорія держави та права : підруч. / Є. О. Гіда та ін. / За заг. ред. Є. О. Гіди. Київ : ФОП О. С. Ліпкан, 2011. 576 с.

Буранов Ігор Юрійович,
здобувач ступеня вищої освіти
магістра за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
Навчально-наукового інституту
заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ

ДИСКРИМІНАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

На теперішній час в Україні жертви дискримінації не можуть розраховувати на гарантовану правову допомогу з боку державних чи інших уповноважених органів. Серед численних функцій органів влади нема жодної,

реалізація якої передбачає сприяння представникам меншин, що постраждали від дискримінації, при поданні й розгляді скарг на неправомірні дії. Не створено умов для доступу малозабезпечених представників меншин до дешевої чи безкоштовної правової допомоги. Натомість держава створила штучні перешкоди для громадських організацій, які готові надавати підтримку та допомогу особам, що постраждали від дискримінації [3].

Для побудови ефективної системи протидії дискримінації національне законодавство повинно надавати жертвам дискримінаційної практики спеціальні можливості, що полегшують установлення (доведення) фактів дискримінації. Практика багатьох держав показує, що без цього жертви дискримінації практично позбавлені шансів на успіх у суді.

Це підтверджують українські реалії. В Україні «тягар доведення» є практично нездоланною перешкодою для осіб, які постраждали від дискримінації. Причина – національне законодавство не враховує той факт, що в більшості випадків докази дискримінації знаходяться в руках тих, хто цю дискримінацію здійснює, і не надає спеціальних засобів, які б сприяли подоланню цієї перешкоди.

В Україні не створені і не впроваджені в практику спеціальні позасудові (адміністративні) процедури розгляду скарг щодо дискримінації. Для захисту своїх прав жертви дискримінації можуть звернутися тільки до суду. Однак судові засоби захисту, поряд з незаперечними перевагами, мають низку недоліків. Серед основних – це складність; висока вартість (необхідно оплачувати державне мито, різного роду судові витрати, послуги юристів); тривалий строк.

Для багатьох жертв дискримінації такі недоліки стають нездоланною перешкодою на шляху до відновлення своїх порушених прав. А оскільки альтернативні механізми захисту відсутні, жертви дискримінації часто взагалі не мають можливості захистити свої права.

Відповідно до Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» дискримінація – це ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними [2]. Формами дискримінації відповідно до закону є: пряма дискримінація; непряма дискримінація; підбурювання до дискримінації; пособництво у дискримінації; утиск.

Люди відчують дискримінацію на ринку праці, у школах та лікарнях, жорстокому поводженні, а іноді і повному відреченні своїми близькими. Найчастіше людина стикається з ознаками дискримінації під час влаштування на роботу.

Важливим аспектом протидії дискримінації є прийняття руду нормативно

правових актів, які держави світу приймають для боротьби з ознаками дискримінації. Україна також пішла шляхом прийняття різних антидискримінаційних законів. Підтвердженням цього є:

– Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», метою якого є ліквідація дискримінації за ознакою статті;

– Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», що забороняє дискримінацію інвалідів і забезпечує гарантії рівних прав та можливостей для участі в економічній, політичній і соціальній сферах життя суспільства;

– Закон України «Про права пацієнтів в Україні», які частково спрямовані на протидію дискримінації пацієнтів;

– Закон України «Про запобігання дискримінації щодо осіб літнього і похилого віку в Україні».

Відповідно до Конституції України, загальновизнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів України всі особи незалежно від їх певних ознак мають рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації. Будь-які форми дискримінації з боку державних органів заборонені [1]. Разом з цим, державні органи, в межах своїх повноважень: готують пропозиції щодо вдосконалення законодавства про запобігання та протидію дискримінації; здійснюють позитивні дії; дотримуються принципу недискримінації у своїй діяльності; співпрацюють з громадськими організаціями щодо дотримання принципу недискримінації; сприяють науковим розробкам у сфері запобігання та протидії дискримінації; проводять просвітницьку діяльність з питань запобігання та протидії дискримінації. При цьому Уповноважений Верховної Ради України з прав людини у рамках здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини та громадянина та захистом прав кожного на території України і в межах її юрисдикції запобігає будь-яким формам дискримінації та здійснює заходи щодо протидії дискримінації.

Отже, Україна взяла активний курс на боротьбу з дискримінацією як і більшість держав Європи. Традиційно вирізняють дві форми дискримінації: дискримінація «де-юре», або нерівність, закріплена законодавчо, і дискримінація «де-факто», або неофіційна нерівність, вкорінена в соціальних традиціях, звичаях та уявленнях. І якщо, з дискримінацією, види якої закріплено офіційно боротьба активно ведеться, то для боротьби з дискримінацією, що сформувалась традиційно, ще доведеться знаходити механізми виявлення і запобігання.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації» від 6 вересня 2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>.

3. Пояснювальна записка до Проекту Закону України «Про захист від дискримінації за расовою, національною чи етнічною належністю» від

*Веклич Євген Григорович,
здобувач ступеня вищої освіти
магістра за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
Навчально-наукового інституту
заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ*

ГЕНЕЗА СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Сучасний розвиток суспільства характеризується низкою нових викликів та проблем, що передбачають системну трансформацію суспільства в цілому. Одночасне нашарування таких суспільних процесів, як масштабна глобалізаційна експансія, системна фінансово-економічна криза, інформаційна революція, перехід на інноваційний розвиток, екологічна криза та загострення дефіциту мінеральних ресурсів радикальним чином змінили умови функціонування суспільства, тим самим висунули нові вимоги до приватного і особливого державного управління. Використання різних методологічних інструментів до дослідження нових суспільних явищ призводять до неоднакових теоретичних висновків, які лише відображають різні сторони складного суспільного організму [1].

З точки зору єдності історичного та логічного формування країн-держав базувалось, як свідчить аналіз досвіду країн Західної Європи, Америки та Азії, наукове обґрунтування теорій самоорганізації та об'єднання племен, народностей задля формування нації, громадянського суспільства, в якому державі відводилась об'єднавчо-захисна місія. Процес об'єднання для кожної країни відбувався історично неоднаково і формувался як на спільних, так і на специфічних цінностях. З розвитком культури, прозріння в людини своєї самодостатності, у національній суспільній свідомості стверджуються нові уявлення про взаємовідносини державної влади та громадянина (рух кальвіністів у Швейцарії та Італії, квакерів у Англії, ствердження лютеранства в Німеччині), які поступово сформували нову філософію прав і свобод людини, що в подальшому знайшло відображення в договірній (Т. Гоббс) та правовій (Дж. Локк) теоріях держави. У роботі «Левіафан, чи матерія, форма і влада держави» (1651 р.) Т. Гоббс обґрунтовував ідеальний варіант держави, в якому буде правити розум, не буде свавілля, основою політики буде наука. Держава як суспільна угода людей про, що довів Дж. Локк у своїй праці «Трактати про врядування», зобов'язана визнавати і захищати сфери свобод і права кожного громадянина. Тільки завдяки епосі Просвітництва, яку країни Західної Європи пройшли у другій половині XVII – XVIII ст., у суспільствах утвердились